

Handläggare
Elisabet Wallgren
Telefon: 08-508 01 509

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2018-10-25

Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi

Svar på remiss från miljöförvaltningen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Johan Hernman
administrativ chef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har remitterat Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi. Rekommendationen omfattar anläggning av fotbollsplaner, mindre konstgräsplaner samt lektytor med gummigranulat eller platsgjutet gummi samt skötsel av befintliga sådana ytor. Bland annat säger rekommendationen att materialen ska undvikas, att krav ska ställas på materialen och att de ska skötas korrekt för att granulat inte ska spridas.

Förvaltningen anser att förslaget till rekommendation är bra och att även åtgärdsförslagen är väl underbyggda. Förvaltningen håller med om att nya ytor med konstgräs med gummigranulat eller fallskyddsytor av gummi bör undvikas.

Förvaltningen vill framhålla att det idag finns få alternativ med samma tillgänglighet som fallskydd av gummi. Detta kan skapa målkonflikter i nyproduktioner. Miljövänliga fallskyddsmaterial bör därför efterfrågas och undersökas ytterligare för att möjliggöra att nå tillgänglighets- och miljömål i framtida projekt.

Förvaltningen föreslår också att hantering och råd vid rivning och återvinning av gamla anläggningar bör tas med i skötselplanen samt att stöd tas fram för upphandlare och kravställare om materialen och rekommendationen.

Bakgrund

Miljöförvaltningen har remitterat Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi till samtliga stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, trafiknämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, stadsbyggnadskontoret, Stockholm Vatten och Avfall AB, Familjebostäder AB, Stockholmshem AB, Svenska Bostäder AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Stockholms Hamn AB och stadsledningskontoret. Synpunkter på remissen ska ha inkommit till miljöförvaltningen senast den 31 oktober 2018. Rekommendationen bifogas.

Ärendet

Miljöförvaltningen har utarbetat bifogad rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi. Rekommendationen omfattar anläggning av fotbollsplaner, mindre konstgräsplaner och lektytor med gummigranulat eller platsgjutet gummi samt skötsel av befintliga sådana ytor.

Rekommendationen är ett förtydligande av stadens kemikalieplan och bygger på vetenskapliga studier och rättsliga överväganden. För att ta reda på mer om vilka miljö- och hälsoskadliga ämnen som finns i olika typer av gummigranulat har miljöförvaltningen låtit utföra kemiska analyser på ett urval av granulat från stadens leverantörer.

Miljöförvaltningen framhåller att rekommendationen inte innebär ett absolut förbud mot att använda nämnda material. De framhåller att en avvägning måste göras från fall till fall och att åtgärderna endast är förslag och exempel.

Sammanfattning av rekommendationer och åtgärder:

- Undvik konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi. Begränsa användningen genom att försöka hitta ersättningsprodukter och minimera ytor med markbeläggning av dessa material.
- Om konstgräs eller platsgjutet gummi ändå används ska krav på materialen ställas och möjligheter att undvika ifyllnadsmaterial av gummigranulat utredas. Alternativa material som kan övervägas är konstgräs utan ifyllnadsmaterial eller konstgräs med ifyllnadsmaterial av sand, kokos eller kork.

- Följ upp entreprenörerna noga så att kraven efterlevs. Det finns flera föreslagna åtgärder och kravställningar för att nå denna rekommendation.
- Nyanläggning och omläggning av anläggningar bör utformas så att mikroplast inte sprids med dagvattnet eller till omgivningen. Exempelvis så ska planer dräneras så att dagvatten samlas i en gemensam uppsamlingsbrunn.
- Korrekt skötsel av ytorna är också en viktig åtgärd för att undvika spridning av mikroplaster från befintliga anläggningar. Flera olika åtgärder kan vidtas exempelvis att föra loggbok över mängden granulat som läggs på planer och förse hårt belastade dagvattenbrunnar med fallor för granulat.

I rekommendationerna anges flera anledningar till att materialen ska undvikas. Dessa är:

- att de är källor till mikroplast
- att spridning sker både från ifyllnadsgummi i konstgräsplaner men även från plastgrässtrån som slits ner eller gummiytor som slits vid användning och underhåll.
- att mikroplasten som sprids till sjöar och avlopp påverkar vattenlevande djur
- att granulat, både nyproducerat gummi, plastmaterial eller återvunna däck, i varierande utsträckning innehåller miljö- och hälsoskadliga kemikalier
- att innehållet i gamla däck är svårt att fastställa.
- att EUs kemikaliemyndighet ECHA bedömt att hälsoriskerna med att vistas på konstgräsplaner med granulat är små, men området är outforskat och att det ännu inte finns tillräckligt säkra analyser
- att nyproducerat gummi inte har bedömts av ECHA
- att kemiska ämnen i granulatet kan spridas till omgivningen via luft och vatten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa avdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget till rekommendation är bra och att även åtgärdsförslagen är väl underbyggda. Förvaltningen håller med om att nya ytor med konstgräs med gummigranulat eller fallskyddsytor av gummi bör undvikas. Vidare anser förvaltningen att förslaget är ett bra stöd i arbetet för att nå Stockholms stads mål ”Giftfritt Stockholm 2030”.

Förvaltningen vill framhålla att det idag finns få alternativ till konstgräs eller gummiytor med samma tillgänglighet som fallskydd av gummi. Då gummigranulat har visat sig i viss omfattning lossna från helgjutna gummiytor anser förvaltningen att denna typ av material bör undvikas vid nyanläggning. Ambitionen att skapa inkluderande miljöer kan därför i vissa fall hamna i konflikt med att skapa en miljövänlig giftfri miljö. Det är en utmaning i nyproduktion att hitta bra och nya lösningar för att hantera konflikten. Alternativ till tillgängliga fallskyddsmaterial som är miljövänliga bör därför efterfrågas och undersökas ytterligare för att det ska vara möjligt att nå tillgänglighets- och miljömål i framtida projekt.

Förvaltningen vill också föreslå att hantering och råd vid rivning och återvinning av gamla anläggningar bör tas med i skötselplanen. Det är även bra om stöd tas fram för upphandlare och kravställare om materialen och rekommendationen. Förvaltningen anser att uppföljning och kontroll är viktiga faktorer. Om det brister kan det leda till spridning av granulatet. Resurser och kompetens för kontroll och uppföljning behöver därför säkras i staden.

Bilaga

Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi